

מסורת הש"ס

(א) לבי לן קו. (ב) פ"ס שטות
(ג) לבי לן קו. (ד) לבי לן קו.
(ה) לבי לן קו. (ו) לבי לן קו.
(ז) לבי לן קו. (ח) לבי לן קו.
(ט) לבי לן קו. (י) לבי לן קו.
(יא) לבי לן קו. (יב) לבי לן קו.
(יג) לבי לן קו. (יד) לבי לן קו.
(טו) לבי לן קו. (טז) לבי לן קו.
(יז) לבי לן קו. (יח) לבי לן קו.
(יט) לבי לן קו. (כ) לבי לן קו.
(כא) לבי לן קו. (כב) לבי לן קו.
(כג) לבי לן קו. (כד) לבי לן קו.
(כה) לבי לן קו. (כו) לבי לן קו.
(כז) לבי לן קו. (כח) לבי לן קו.
(כט) לבי לן קו. (ל) לבי לן קו.

תורה אור השלם

1. או מכל אשר ייבע
עליו לשקר ושלם אתו
בראו והמשקיף יסוף
עליו לאשר הוא לו
יתנו כיום אשתתו:
ויקרא ה' כי

הגרות הב"ח

(א) ובי' דל' משלם חומשא
וכפילא אבל בתרי בברי
הא נשלם כפילא: (ב) דם
הי' דמי כגון שטען:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קח.

עין משפט
גז' מצוה

קבו א מ"י פ"ד מ"ד
גז' מצוה ה' ו:
קבו ב מ"י פ"ד מ"ד
קבו ג ד מ"י פ"ד מ"ד
קבו ד ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו ה ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו ו ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו ז ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו ח ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו ט ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו י ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו יא ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו יב ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו יג ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו יד ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו יט ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כ ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כא ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כב ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כג ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כד ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כה ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כו ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כז ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כח ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו כט ג מ"י פ"ד מ"ד
קבו ל ג מ"י פ"ד מ"ד

מוסף רש"י

אמר לאחד מן השוק
כר. הכא לא גרסינן
משניק אתי דהא בלא
שנויה נמי מחייב כפל
זאת נגז' ממש הוא
ונגז' תיבי יטלם שטען
בלא שנויה ונבטות
הו. שילם ולא רצה
לישבע. שטענות שמרס
שלא שטען זה ואלא
שלא זה תי, שהיה יכול
לישבע בשנויה זו שהרי
אמר כי ובי' חג.
למי שהפקדון אצלו
דמיון שילם קנה כל
השנויה וכו'.

ובאו עדים אקמייתא. מימה דע"כ כשנאו עדים אקמייתא
ואומרים זאתה עשה ראיונהו גרסוהו ונמלא שמכחישין
גם שנויה שניה שנשבע שאבד וכשהיה אחר עדים אמאי משלם
חומש הא קמי לעיל ה' דברייתא דהיין פקדוני כו' הודה מעלמנו
משלם קין וזומש משמע דוקא הודה
מעלמנו אבל אחר עדים לא ריש לומר
לעולם נטענת אנד הודה לאחר
עדים נמי משלם חומש כדמשמע
כדמין דקאמר מכדי הא' שנויה לא
מחייבא ליה כפל מחייביה חומש אלא
שמע מינה ממון המחייבו כפל פוטרו
מן החומש משמע הא היכא דליכא
כפל בהעדאת עדים כמו נטענת
אנד דמתחייב חומש בהודה אחר
עדים ולעיל לאו דוקא פקדון מעלמנו
אלא הוא הדין אחר עדים ואידי
דמנא כסופא הודה מעלמנו גבי טוען
טענת נגז' תנא נמי ברישא:
חד [נשבע] והודה וחד [נשבע]

ובאו עדים. נראה דוקא
נקט מתחילה הודה דאי מתחילה כפל
חד ובאו עדים ואח"כ הודה חד
הו עדים קודמין להודאה ומחייבין
מחייבו כפילא דעדים כשנאו להעיד
על שניהם העידו אבל כשהודה חד
קודם אע"פ שאח"כ באו עדים יש
לומר דפטור והכי משמע בכולה
הך שמענא דמודה נקנס ואח"כ
באו עדים דפטור:

טענת אבר ונשבע והודה
וחזר וטען טענת אבר. נראה
דל"ג והודה דלס הודה מיד היא
גרסוהו להחייב כדאנוסי משענה
שנשבע לשקר ומה שיחזור ויטען
שוב אנד אין כופר כלום ואפי' אמר
לאחר שנויה אנד אלא נראה דלא
הודה אלא לאחר שנויה שניה ומיהו
תימא מאי קמבעיא ליה לרב פפא
הא מתמיהן היא דמיימי לעיל (דף
קו.) השניע עליו ה' פעמים בין
כפי כ"ד בין שלא כפי כ"ד וכפר
עליו חייב על כל אחת ואחת:

וחזר וטען טענת נגז' ונשבע.
מימה היאך השביעוהו בית
דין כיון שנפטור בית דין בשנויה
ראשונה ואפילו חזר וטען שלאחר
שנויה ראשונה נגז' מ"מ למה
השביעוהו והלא משנויה ראשונה
שנשבע לשקר חייב כדאנוסי נמלא
שלא כפר כלום כמה שטען שנגז'
אחר שנויה ראשונה ואין לומר
שנאו לפני בית דין אחר שלא ידעו
שכבר נפטרו והשביעוהו וכיון שנשבע
על פי בית דין (אע"ג) שלא ידעו
מחייב כפל והא דאמרינן לעיל שכבר

ינא בשנויה ראשונה היינו שאותו בית דין עלמו השביעוהו וטעו דמין כנראה לחלק כלל ונראה דמירי דאמר ליה בעל הפקדון שוב
לאחר שנמלא שקרן בשנויה ראשונה רצוני שמהא עליו שומר חנם כדמחילה וחזר וטען לאחר שעשימי שומר חנם נגז' ופוטור עלמו
שהרי לא נחייב כדאנוסין כמה שעשאו בפירוש ש"ח אבל מימה דל"כ לא הו' חד ממונא דהשתא הפקדון אללו פעם שניה ומה לי לקחו
כידו ונתן לו ומה' שלא לקחו אלא אמר ליה נעודו כידו מהא עליו שומר חנם: ו"ו דל"ג בפי'. מחמת שנויה פסול בשנויה שניה
משעה שנמלא שקרן כדאנוסיה אין לפוטרו משום דהשוד על השנויה מדרכין הוא דמיפסל כדמוכח בשנויות (דף מה.) דקתיני ושכנגדו
חשוד על השנויה ומשמע התם דמדרכין הוא וכיון דמדלוריימא שנויה שנויה מחייב כפל: רבא אמר ר' אבי שהפקדון אצלו.
וא"ת דהכא כבר רצה דלע"ג דאטרחיה לבי דינא מקני ליה כפילא וכפרה המפקד (ב"מ דף לה.) גבי ההוא גברא דאפקיד כיפי
גבי חנניה קאמר רבא שפיר עבד דלא אהדר ליה הכא אטרחיה לבי דינא התם לא אטרחיה לבי דינא ריש לומר דהתם שאני
דאטרחיה לבי דינא ולא פירע ליה מיד אלא רב נחמן אגביה לאפדנא מיניה אבל הכא אע"ג דאטרחיה לבי דינא קתם שנשבע
לו מחילה מכל מקום הרי שילם לו לנסוף ולא אטרחי בי דינא הלכך מקני ליה כפילא:

ובאו עדים אקמייתא והודה אבתרייתא מאי
ממון המחייבתו כפל פוטרו מן החומש והא
איחייב ליה עליוה כפילא או דלמא שבועה
המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש והא
שבועה בתרייתא הואיל דלא קא מחייבא
ליה כפילא תחייבה חומשא אמר רבא
ת"ש אמר לאחד מן השוק היכן שורי
שגנבת והוא אומר לא גנבתי משביעך אני
ואמר אמון הועדים מעידים אותו שגנבתי
משלם תשלומי כפל ואם הודה מעצמו
משלם קרן וחומש ואשם והא הכא עדים
הוא דמחייב ליה כפילא הודה מעצמו אין
אבל הודה אחר עדים לא ואי סלקא דעתך
שבועה המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש
אמאי הודה אחר עדים לא מכדי הא שבועה
לא קא מחייבא ליה כפילא תחייביה חומשא
אלא לאו שמע מינה ממונא המחייבו כפל
פוטרתו מן החומש ומכדי רבינא חומש
וכפילא בתרי גברי מאי היכי דמי כגון שמוכר
שורו לשני בני אדם וטענו בו טענת נגז'
חד נשבע והודה וחד נשבע ובאו עדים
מאי מי אמרינן כהד גברא קפיד רחמנא
דלא משלם חומשא וכפילא (א) האי נשלם

דלא משלם חומשא או דלמא עליוה חד ממונא קפיד רחמנא דלא
נשלם עלה חומשא וכפילא והכא נמי חד ממונא הוא דתיקו: בעי רב
פפא תרי חומשי או תרי כפילי כהד גברא מאי היכי דמי (ב) שטען טענת
אבר ונשבע והודה וחד וטען טענת אבר ונשבע והודה אי נמי כגון שטען
טענת נגז' ונשבע ובאו עדים וחד וטען טענת נגז' ונשבע ובאו עדים
מאי מי אמרינן תרי גוויי ממונא קאמר רחמנא דלא נשתלמו עליו חד
ממונא והכא חד גוונא הוא או דלמא תרי ממונא אמר רחמנא דלא
לשתלמו עליו חד ממונא והכא נמי תרי ממונא ניגדו תא שמע (א) אמר
רבא ויחומשיתו יוסף עליו התורה ריבתה חמישיות הרבה לקרן אחת
ישמע מינה: תבעוהו בעלים לשומר ונשבע ושילם והוכר הגנב כפל למי
אביי אמר לבעל הפקדון רבא אמר ר' למי שהפקדון אצלו אביי אמר לבעל
הפקדון כיון דאמרחיה בשבועה לא מקני ליה כפילא רבא אמר למי
שהפקדון אצלו כיון דשילם לקני ליה כפילא וקא מיפלגי בריוקא
דמתניתין דתנן (א) המפקד אצל חברו בהמה או כלים ונגנבו או שאבדו
שילם ולא רצה לישבע שהרי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא נמצא
הגנב משלם תשלומי כפל מכה ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה
למי הוא משלם למי שהפקדון אצלו נשבע ולא רצה לשלם ונמצא
הגנב משלם תשלומי כפל מכה ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה
למי הוא משלם לבעל הפקדון אביי דייק מרישא רבא דייק מסיפא אביי
דייק מרישא דקתני שילם ולא רצה לישבע טעמא דלא רצה לישבע

הא
ינא בשנויה ראשונה היינו שאותו בית דין עלמו השביעוהו וטעו דמין כנראה לחלק כלל ונראה דמירי דאמר ליה בעל הפקדון שוב
לאחר שנמלא שקרן בשנויה ראשונה רצוני שמהא עליו שומר חנם כדמחילה וחזר וטען לאחר שעשימי שומר חנם נגז' ופוטור עלמו
שהרי לא נחייב כדאנוסין כמה שעשאו בפירוש ש"ח אבל מימה דל"כ לא הו' חד ממונא דהשתא הפקדון אללו פעם שניה ומה לי לקחו
כידו ונתן לו ומה' שלא לקחו אלא אמר ליה נעודו כידו מהא עליו שומר חנם: ו"ו דל"ג בפי'. מחמת שנויה פסול בשנויה שניה
משעה שנמלא שקרן כדאנוסיה אין לפוטרו משום דהשוד על השנויה מדרכין הוא דמיפסל כדמוכח בשנויות (דף מה.) דקתיני ושכנגדו
חשוד על השנויה ומשמע התם דמדרכין הוא וכיון דמדלוריימא שנויה שנויה מחייב כפל: רבא אמר ר' אבי שהפקדון אצלו.
וא"ת דהכא כבר רצה דלע"ג דאטרחיה לבי דינא מקני ליה כפילא וכפרה המפקד (ב"מ דף לה.) גבי ההוא גברא דאפקיד כיפי
גבי חנניה קאמר רבא שפיר עבד דלא אהדר ליה הכא אטרחיה לבי דינא התם לא אטרחיה לבי דינא ריש לומר דהתם שאני
דאטרחיה לבי דינא ולא פירע ליה מיד אלא רב נחמן אגביה לאפדנא מיניה אבל הכא אע"ג דאטרחיה לבי דינא קתם שנשבע
לו מחילה מכל מקום הרי שילם לו לנסוף ולא אטרחי בי דינא הלכך מקני ליה כפילא:

הא
ינא בשנויה ראשונה היינו שאותו בית דין עלמו השביעוהו וטעו דמין כנראה לחלק כלל ונראה דמירי דאמר ליה בעל הפקדון שוב
לאחר שנמלא שקרן בשנויה ראשונה רצוני שמהא עליו שומר חנם כדמחילה וחזר וטען לאחר שעשימי שומר חנם נגז' ופוטור עלמו
שהרי לא נחייב כדאנוסין כמה שעשאו בפירוש ש"ח אבל מימה דל"כ לא הו' חד ממונא דהשתא הפקדון אללו פעם שניה ומה לי לקחו
כידו ונתן לו ומה' שלא לקחו אלא אמר ליה נעודו כידו מהא עליו שומר חנם: ו"ו דל"ג בפי'. מחמת שנויה פסול בשנויה שניה
משעה שנמלא שקרן כדאנוסיה אין לפוטרו משום דהשוד על השנויה מדרכין הוא דמיפסל כדמוכח בשנויות (דף מה.) דקתיני ושכנגדו
חשוד על השנויה ומשמע התם דמדרכין הוא וכיון דמדלוריימא שנויה שנויה מחייב כפל: רבא אמר ר' אבי שהפקדון אצלו.
וא"ת דהכא כבר רצה דלע"ג דאטרחיה לבי דינא מקני ליה כפילא וכפרה המפקד (ב"מ דף לה.) גבי ההוא גברא דאפקיד כיפי
גבי חנניה קאמר רבא שפיר עבד דלא אהדר ליה הכא אטרחיה לבי דינא התם לא אטרחיה לבי דינא ריש לומר דהתם שאני
דאטרחיה לבי דינא ולא פירע ליה מיד אלא רב נחמן אגביה לאפדנא מיניה אבל הכא אע"ג דאטרחיה לבי דינא קתם שנשבע
לו מחילה מכל מקום הרי שילם לו לנסוף ולא אטרחי בי דינא הלכך מקני ליה כפילא:

תנצו